

Sajtóháttér-anyag

Az **európai szabadalmi rendszer reformja** két egymással összefüggő területen zajlik: egyrészt jelenti az **Egységes Szabadalmi Bíróság (ESZB) létrejöttét**, másrészt egy új, **egységes európai szabadalmi oltalom megteremtését** is. Az uniós szabadalom létrehozatalának folyamata – a nyelvi kérdések miatti többszöri megtorpanás miatt – már évtizedek óta zajlik, de a 2011-es magyar EU elnökség alatt komoly lendületet kapott.

Az Egységes Szabadalmi Bíróság (ESZB) létrejöttéről

Az európai szabadalmi reform egyik pillérét az **ESZB-megállapodás** képezi, amelyet 25 tagállam 2013 februárjában írt alá. A megállapodás a benne részes EU tagállamok nemzeti bíróságainak egyes feladatait átvevő **közös, nemzetközi bírósági szervezetet** hoz létre mind az egységes hatályú, mind a „hagyományos” európai szabadalmakkal összefüggő jogviták rendezésére. A reform eredményeképpen az ilyen szabadalmakkal kapcsolatos jogérvényesítési és megsemmisítési eljárások – a legalább hétéves átmeneti időszak lejártát követően – kikerülnek a tagállami bíróságok és hatóságok hatásköréből.

Az ESZB kizárólagos hatáskörébe tartoznak majd az európai szabadalmak bitorlásával és érvényességével kapcsolatos ügyek. A bíróság a helyi (vagy regionális) divíziókból és a Párizsban, Münchenben és Londonban felállítandó központi divízióból álló elsőfokú bíróságból, valamint a fellebbviteli főrubából tevődik össze, olyan – nemzetközi összetételű – tanácsokkal, amelyekben a szükséges műszaki szakértelmet is biztosítják. E bíróság az uniós jog elsőbbségének tiszteletben tartásával működik majd, az uniós jog értelmezésének és érvényességének kérdéseiben – az előzetes döntéshozatali eljárás segítségével – szorosan együttműködve az EU Bírósággal.

Az ESZB-megállapodás aláírását követően a rendszer mihamarabbi felállítása érdekében a tagállamok egy **Előkészítő Bizottság**ot hoztak létre a legsürgősebb előkészítő feladatok ellátása érdekében. Az ESZB-megállapodás hatálybalépésének 2015 első felét tűzték ki célul, ennek előfeltétele azonban, hogy legalább 13 tagállam (köztük az Egyesült Királyság, Franciaország és Németország) ratifikálja a szerződést. Eddig csupán Ausztria erősítette meg a megállapodást, de már számos tagállamban – így az Egyesült Királyságban és Belgiumban – is megkezdődtek az ilyen irányú előkészületek, Málta és Franciaország pedig a ratifikációhoz szükséges parlamenti eljárás végére ért. Magyarország a megfelelő hatásvizsgálatok eredményei, valamint a rendszer végrehajtásához szükséges alapvető információk birtokában hozza meg a döntést a megállapodás kihirdetéséről, várhatóan 2014 folyamán

kidolgozva az ehhez szükséges előterjesztést. Az Előkészítő Bizottság öt munkacsoportjának elsődleges feladata, hogy a szükséges részletszabályokat kidolgozzák az ESZB-megállapodás hatálybalépése előtt, de gondoskodnia kell a finanszírozási kérdésekben való döntések meghozataláról, a bíróság informatikai rendszerének kiépítéséről és az ESZB bíráinak kiválasztásáról és képzéséről is. **A magyar koordinációval működő HR munkacsoport** feladata annak kimunkálása, hogy **hogyan válasszák ki az első bírakat**, illetve milyen elvek mentén állítsák össze a bírói bázist. Hasonlóan ennek az al csoportnak kell majd kidolgoznia a képzési tervet a bírójelöltek számára, meghatározni a bírák rendszeres továbbképzését meghatározó jövőbeni képzési szabályzat alapjait, valamint a majdani személyzeti szabályzatot.

Az ESZB létrehozása során egyik legsürgősebb feladat a **jövendő ESZB-bírák felkészítésének** – ideértve az alacsony szabadalmi ügyszámmal rendelkező tagállamokból érkező bírák felzárkóztatását is – megszervezése. Ebből a célból a szabadalmi bíráskodás területén nagyobb tapasztalattal rendelkező tagállamok szakmai gyakorlatot biztosítanak majd a más tagállamokból érkező bírójelöltek számára, valamint az Előkészítő Bizottság képzési terveket dolgoz ki. **A bírák képzése már az ESZB-megállapodás hatályba lépése előtt kezdetét kell, hogy vegye.** A HR munkacsoport feladata, hogy kidolgozza **a bírójelöltek kiválasztásának mechanizmusát**, ugyanis a bírák kiválasztására előírt eljárásrend kizárólag az ESZB-megállapodás hatálybalépését követően alkalmazandó. A HR munkacsoportot az előválogatási eljárásban egy tanácsadó testület (Advisory Panel) segíti, amely megvizsgálja a beérkezett pályázatokat abból a szempontból, hogy a pályázók megfelelnek-e az ESZB bírói tisztségének betöltéséhez szükséges követelményeknek. A tanácsadó testület véleménye alapján a HR al csoport összeállít egy listát a megfelelő jelöltekről, majd az Előkészítő Bizottság jóváhagyását követően a kiválasztott jelöltek – amennyiben szükséges – részt vehetnek az előkészítő szakasz bíróképzésén.

Az európai szabadalmi reformot megvalósító tárgyalások egyik hazai vonatkozású eredménye, hogy **Budapest ad otthont az ESZB Bíróképző Központjának**. A Bíróképző Központ az ESZB bíráinak és bírójelöltjeinek képzését és továbbképzését koordináló irodaként működik majd, és a Várnegyed egyik reprezentatív épületében helyezkedik el (az ESZB hazai székhelyű regionális vagy helyi divíziójával egy épületben).

További információ az Egységes Szabadalmi Bíróságról: <http://www.unified-patent-court.org/>

Az egységes hatályú európai szabadalomról

Az egységes hatályú európai szabadalom – Spanyolország és Olaszország kivételével, akik az ún. „megerősített együttműködésben” nem vesznek részt – valamennyi, az ESZB rendszeréhez csatlakozó EU tagállamban **azonos oltalmat biztosít** majd a találmányokra. A nemzeti szabadalmak és az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH) által – a bejelentő választása szerinti államokra nézve – központilag megadott európai szabadalmak eddigi rendszere az új szabályok hatálybalépését követően is megmarad; az egységes hatályú európai szabadalom az eddig tagállami szabadalmakra „széthulló” európai szabadalmak új válfaját fogja képezni. A szabadalmas a „hagyományos” európai szabadalom megadásától számított egy hónapon belül kérheti majd ugyanis az ESZH-től, hogy az európai szabadalmat egységes hatállyal vegyék lajstromba.

Az átmeneti időszakon túl az egységes hatályú európai szabadalmakról nem kell majd fordításokat készíteni ahhoz, hogy a tagállamok területén kikényszeríthetők legyenek. Ennek eredményeképpen az oltalom terjedelmét meghatározó ún. igénypontosorozat angolul, franciául és németül, a leírás pedig a szabadalom „hivatalos” nyelvén (angolul vagy franciául vagy németül) lesz hozzáférhető.

Az európai szabadalmi bejelentést továbbra is angolra, németre vagy franciára kell fordítani annak érdekében, hogy az Európai Szabadalmi Hivatal elbírálja azt. Az egyik újítást az a kompenzációs mechanizmus jelenti, amelynek értelmében – egy bizonyos plafonig – visszatérítik ennek a fordításnak a költségeit azoknak a privilegiált kérelmezőknek (természetes személy, kis- vagy közép vállalkozás, egyetem), akik a bejelentést ezektől a nyelvektől eltérő uniós nyelven teszik meg. Mindemellett az ESZH a gépi (automatizált, online hozzáférhető) fordításoknak egy olyan rendszerét fogja kiépíteni, amely ingyenes hozzáférést biztosít a szabadalmak fordításához az Európai Unió valamennyi hivatalos nyelvén.

A rendszer végrehajtásához szükséges részletek kidolgozása az Európai Szabadalmi Szervezet (ESZSZ) intézményi keretein belül zajlik. Az ESZSZ Igazgatótanácsának albizottsága dönti majd el többek között például, hogy a majdani egységes hatályú európai szabadalmakra milyen mértékű **fenntartási díjak** kerülnek megállapításra, és különösen, hogy azok miként kerülnek felosztásra a megerősített együttműködésben részt vevő tagállamok között, amely a döntések meghatározóak az európai szabadalmi reform hazai intézményi és költségvetési hatásait illetően.